

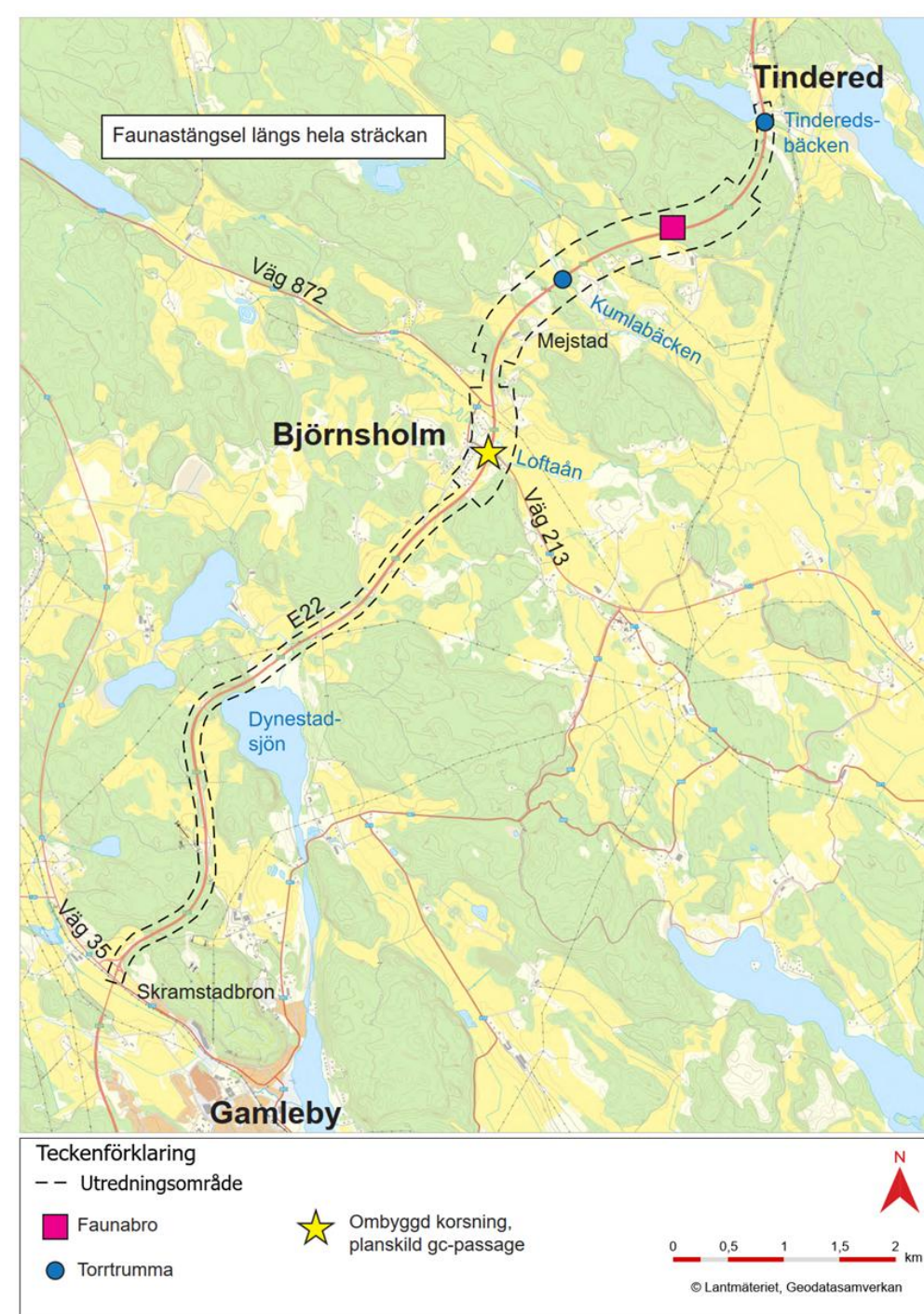
Underlag för samråd

E22 Skramstadbron-Tindered Faunaåtgärder

Inledning

Vägplanens huvuddrag

- Projektet omfattar sträckan E22 Skramstadbron-Tindered
- Inom projektet planeras följande åtgärder:
 - Ombyggnad av korsningen i Björnsholm
 - Ny planskild gång- och cykelpassage
 - Nya busshållplatser
 - Stängning av väg 870:s anslutning till E22
 - Faunastängsel med tillhörande viltuthopp
 - Faunabro
 - Torrtrummor

I början av planläggningen tar Trafikverket fram ett underlag för samråd som beskriver hur projektet planeras att utformas och hur det kan förväntas påverka miljön. Under denna tid ska enskilda som kan antas bli särskilt berörda få möjlighet att yttra sig. Denna period av planläggningsprocessen avslutas i vårt fall med ett samråd på orten.

Samråd är viktigt under hela planläggningen. Det innebär att

Efter eventuella justeringar efter samrådet på orten skickas underlaget till Länsstyrelsen som sedan beslutar om projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I så fall ska en miljökonsekvensbeskrivning tas fram till vägplanen, där Trafikverket beskriver projektets miljöpåverkan och föreslår försiktighets- och skyddsåtgärder. I annat fall ska en miljöbeskrivning framgå av planbeskrivningen.

Det färdiga planförslaget genomgår sedan en fastställelseprövning. När planen är fastställd följer en överklagandetid innan planen vinner laga kraft. Först efter detta kan Trafikverket sätta spaden i jorden.

Vägplanens ändamål

- Projektets ändamål är att möjliggöra säkra passager för vilt samt att därmed även minska antalet viltolyckor. Trafiksäkerhet och tillgänglighet ska även förbättras i korsningarna i Björnsholm.

Effektmål

- Åtgärden bidrar till det transportpolitiska hänsynsmålet miljö och i förlängningen de svenska miljökvalitetsmålen, specifikt Ett rikt växt- och djurliv. I viss mån även ökad trafiksäkerhet då viltolyckorna kommer att minska.
- Förbättrad framkomlighet, ökad trafiksäkerhet och förbättrad kollektivtrafik genom korsningarna i Björnsholm.

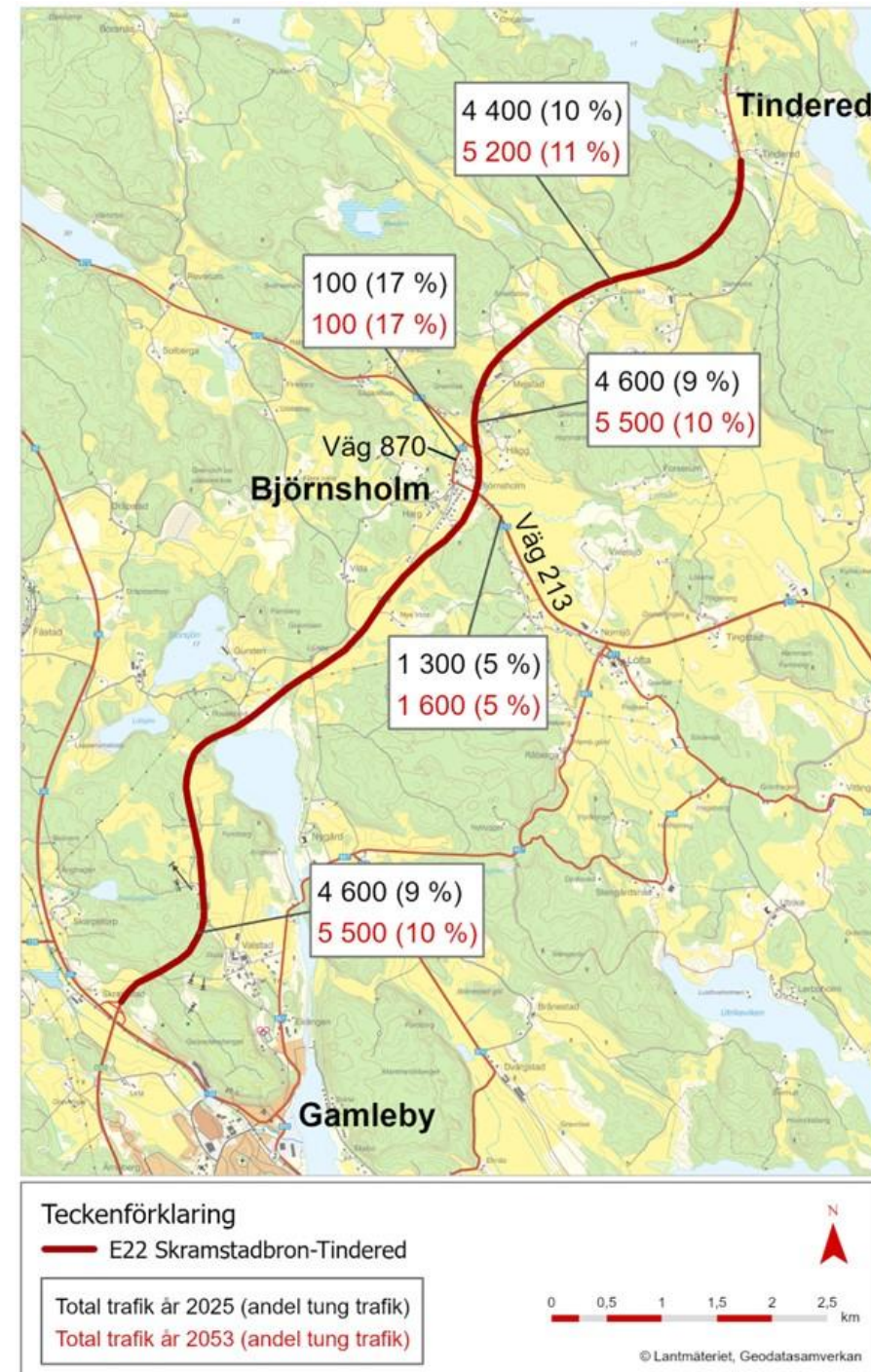
Projektmål

- Skapa möjlighet för vilt att säkert passera E22.
- Minska antalet viltolyckor på sträckan.
- Faunastängslet ska utformas på ett sätt som effektivt förhindrar att djur tar sig innanför stängslet, samtidigt som lösningen är kostnadseffektiv och anpassad efter lokala förutsättningar.
- Befintliga och nya passager för fauna ska utformas så effekten av åtgärderna maximeras på ett kostnadseffektivt sätt på respektive plats.
- Gång- och cykelpassagen i Björnsholm ska utformas så den blir gen, trafiksäker och trygg för de oskyddade trafikanterna

Förutsättningar

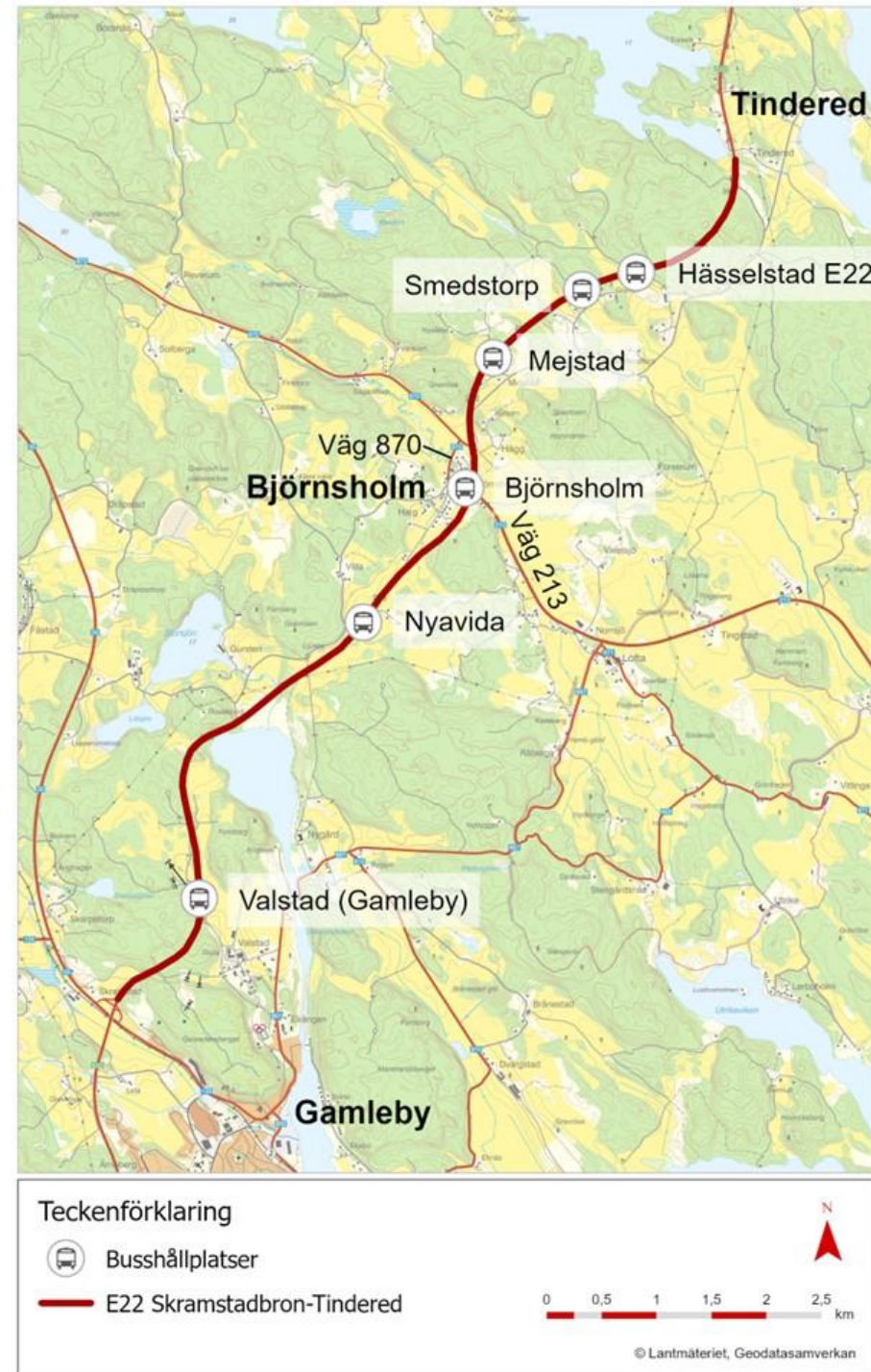
Trafikförutsättningar

- Sträckan Skramstadbron-Tindered är cirka 11 km lång
- Högsta tillåtna hastighet mestadels 100 km/h. 70 km/h förbi vissa korsningar, exempelvis Björnsholm
- Antal körfält varierar mellan 2+1 och 1+1

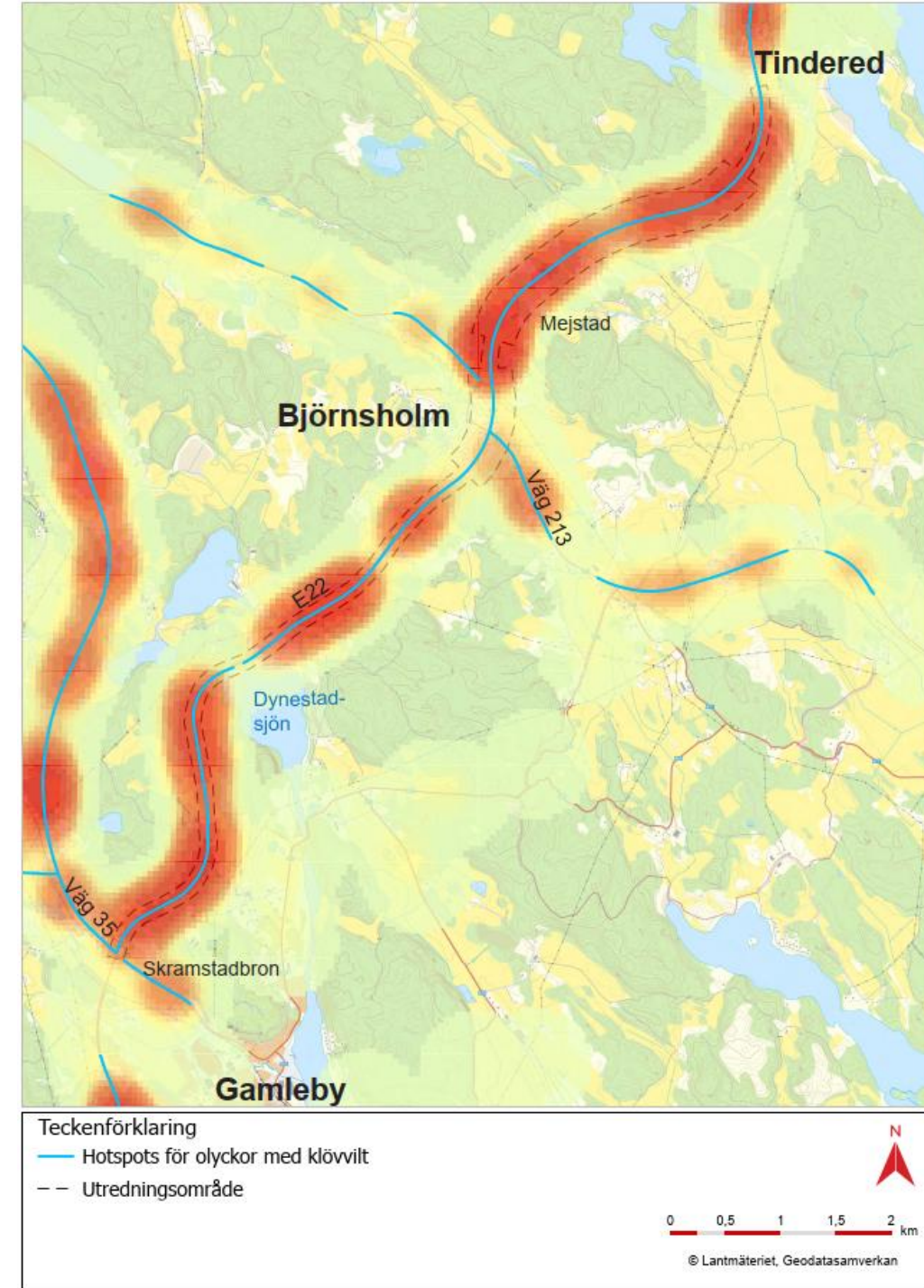
Kollektivtrafik & gång- och cykeltrafik

- Sex busshållplatser längs sträckan
 - Busshållplatsen i Björnsholm lokaliserad längs väg 870
- Inga utbyggda gång- och cykelvägar längs sträckan
- Gång- och cykeltrafik bedöms förekomma i låg utsträckning, främst i anslutning till busshållplatser och korsande vid Björnsholm

Viltolyckor

- Viltolyckor sker i stor omfattning spritt längs hela sträckan.
- Viltolyckor med rådjur är vanligast

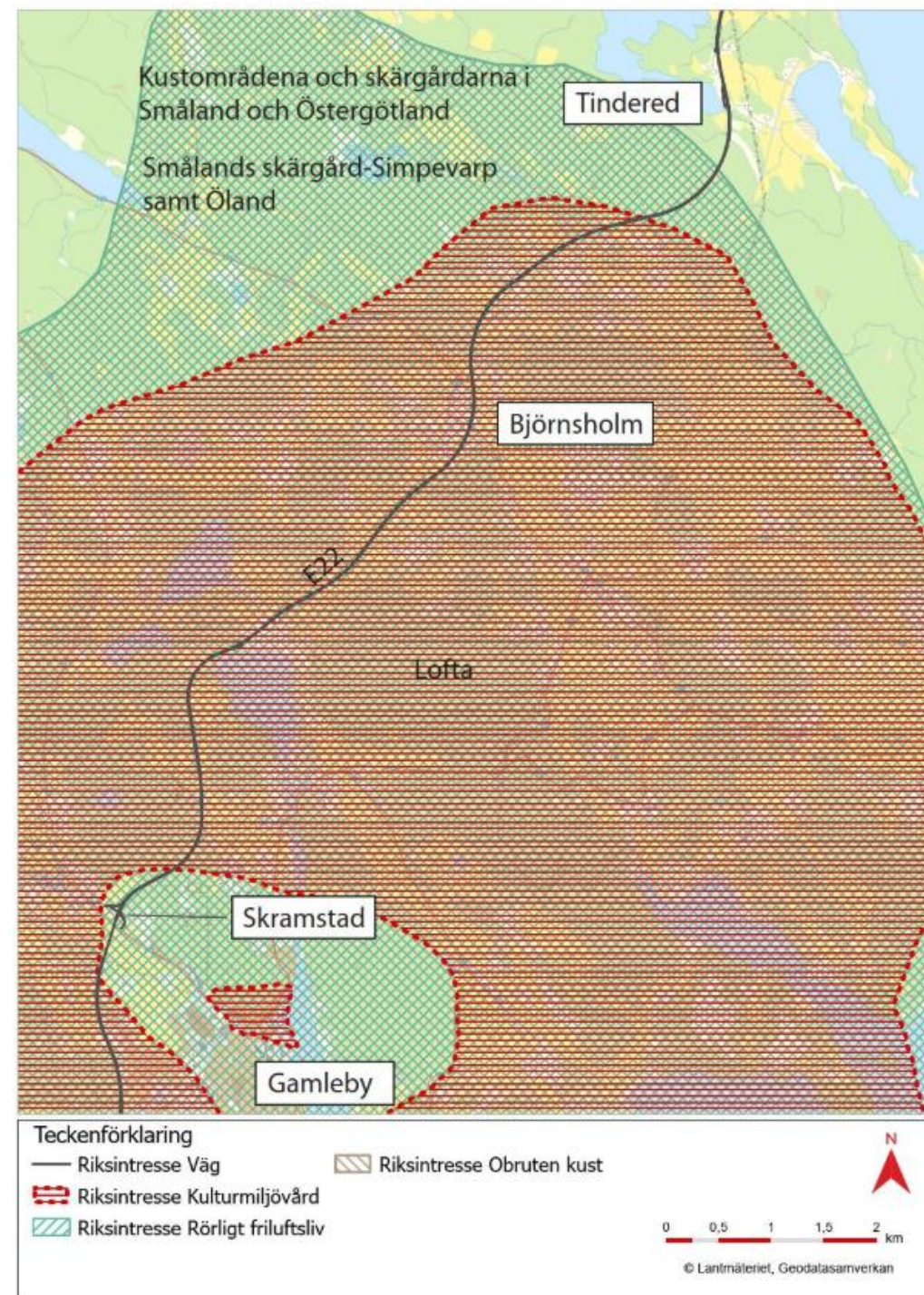
Landskapskaraktär

- Sjörikt sprickdalslandskap bestående av skog, jordbruk, tätorter/landsbygd och vattenlandskap som öster ut övergår till ett skärgårdslandskap
- Dalgångarna, tjustarna, löper från nordväst till sydost
- Kuperad terräng
- Omväxlande små- och storskaliga rum

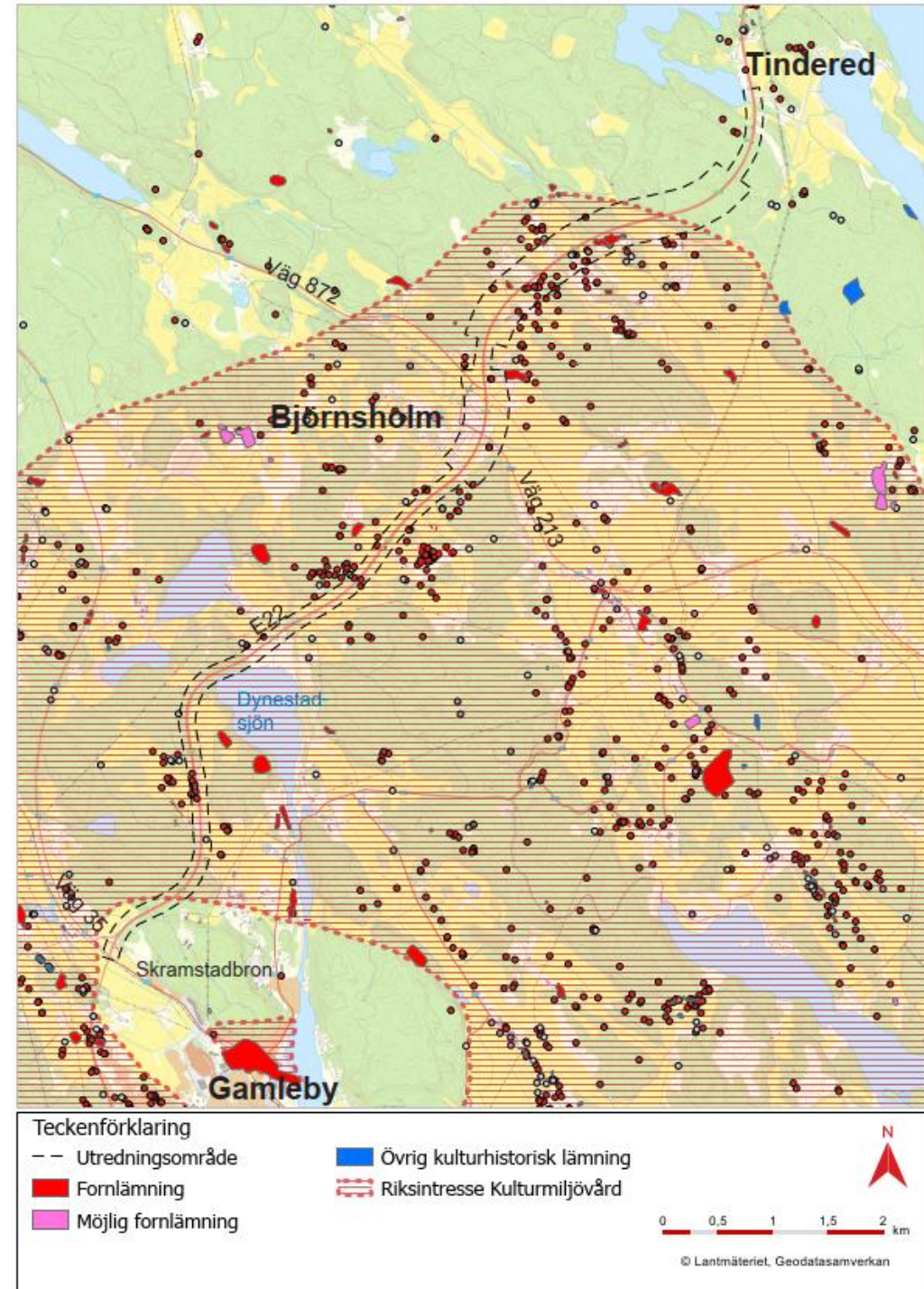
Riksintressen

- E22
- Kulturmiljö
 - Lofta (en av landets högsta koncentrationer av hällbilder)
- Rörligt friluftsliv
 - Kustområdena och skärgårdarna i Småland och Östergötland
- Obruten kust
 - Smålands skärgård-Simpevarp samt Öland
- Försvarsmakten
 - Hela sträckan ligger inom påverkansområde väderradar Vilebo, vilket därför inte är markerat i bild.

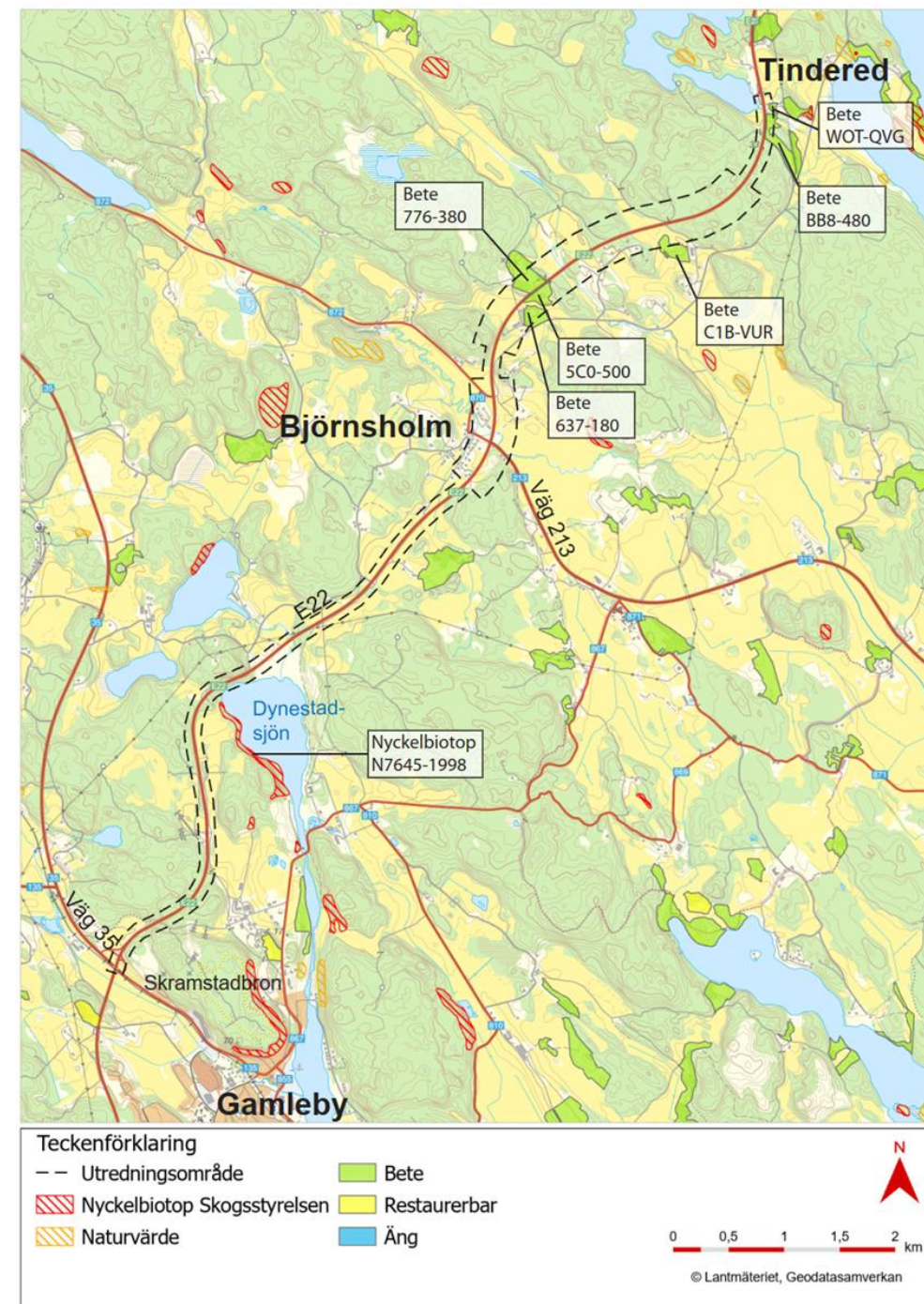
Kulturvården

- Riksintressen för kulturmiljövården
 - H95A Lofta - Förhistorisk bygd med en av landets största koncentrationer av hällbilder som visar på den stora betydelse som området haft under bronsålder och äldre järnålder.
- Forn- och kulturlämningar
 - Det finns ett stort antal fornlämningar i området, i synnerhet hällristningar och gravhögar.
- Västervik kommuns kulturmiljöprogram
 - Kommunens huvudområde Lofta-Gamleby sammanfaller med gränserna för riksintresset Lofta.

Naturvärden

- 1 av Skogsstyrelsen utpekad nyckelbiotop
- 6 områden som registrerats i Jordbruksverkets ängs- och betesmarksinventering
- Strandskydd runt sjöar och vattendrag. Dessa planeras att inventeras i fält.
- Generellt biotopskydd, exempelvis stenmurar, småvatten, stenrösen, åkerholmar, alléer. Dessa planeras att inventeras i fält.
- 2 001 registrerade fynd av 51 olika skyddade arter inom eller i anslutning till utredningsområdet de senaste 25 åren.
 - 10 av dessa är fridlysta
- Naturvärdesinventering i fält planeras av naturvärdesobjekt, objekt som skyddas av det generella biotopskyddet, fridlysta arter samt särskilt skyddsvärda och skyddsvärda träd.

Invasiva arter

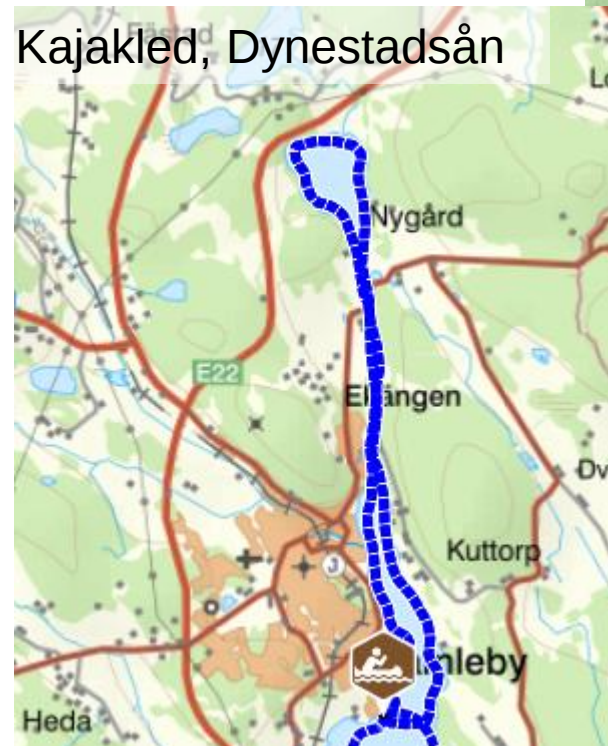
- En inventering ska göras av invasiva arter.
- I byggskedet ska massor som innehåller invasiva arter omhändertas på ett sätt så att de inte bidrar till spridning av arterna.

Rekreation och friluftsliv

- Natur- och kulturstig vid Tindered
- Kustlinjen
 - Regional led som korsar i Björnsholm och ansluter till Kustlinjen (cykelled mellan Ystad och Haparanda).
- Vattenlandskapen bidrar till fiske, båtliv, badplatser
- Kajakleder
 - Dynestadsån (vid Dynestadsjön)

Natur- och kulturstig vid Tindered

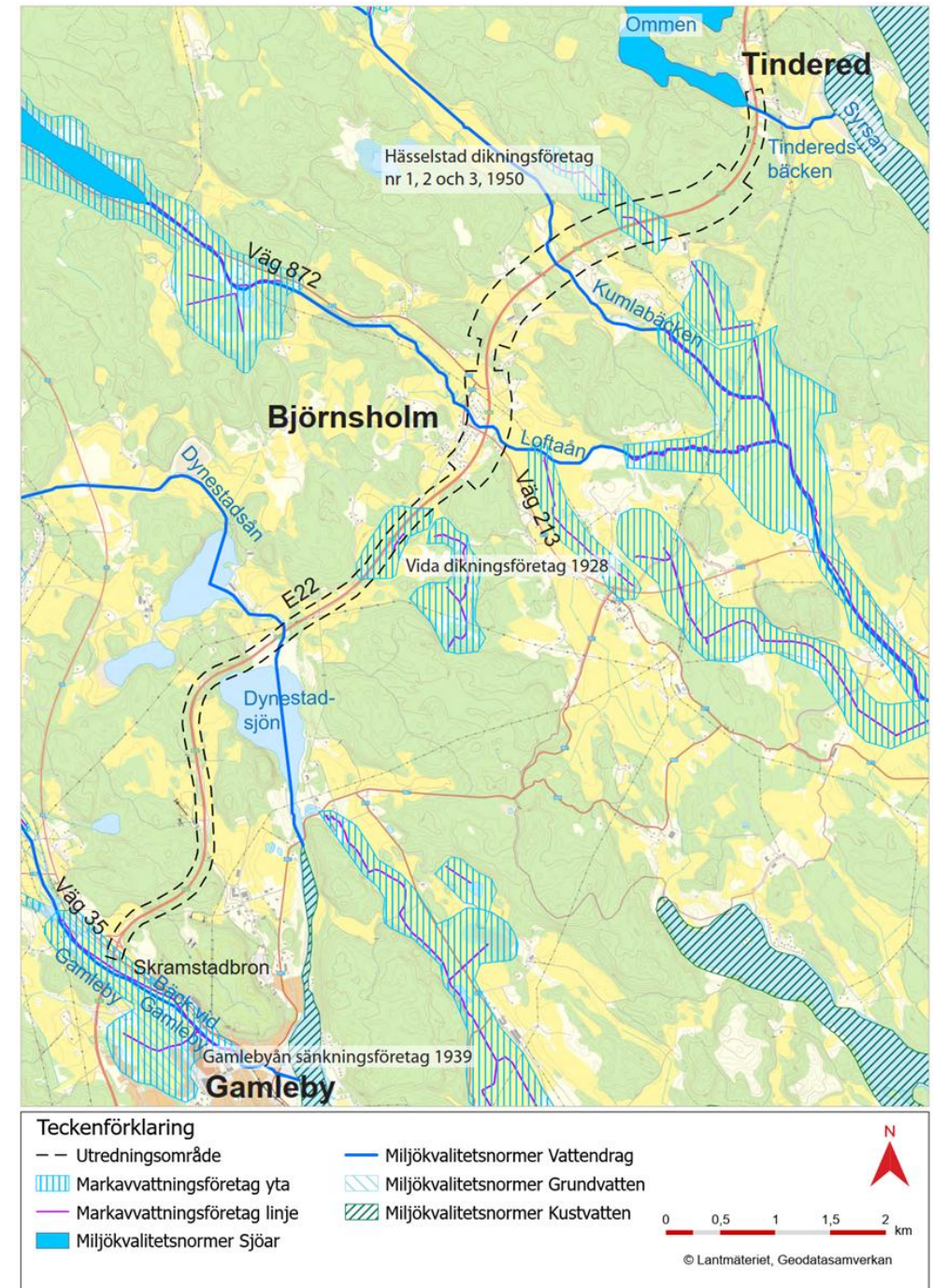
Kajakled, Dynestadsån

Kustlinjen

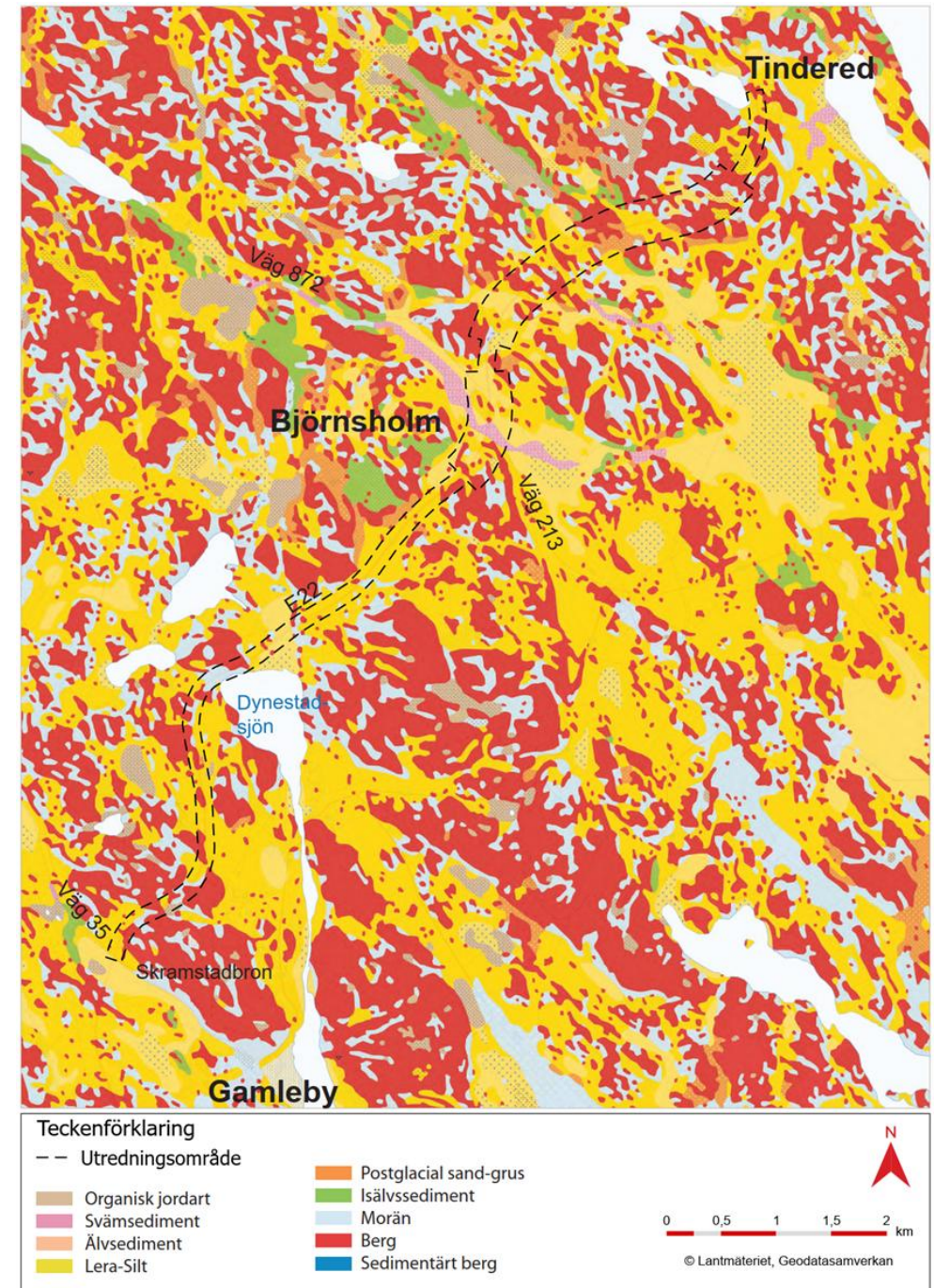
Yt- och grundvatten

- Vatten som omfattas av miljökvalitetsnormer
 - Gamleby (grundvatten)
 - Dynestadsån
 - Loftaån
 - Kumlabäcken
 - Tinderedsbäcken
 - Ommen (uppsträms Tinderedsbäcken)
 - Syrsan (kustvatten nedströms Tinderedsbäcken)
- Markavvattningsföretag
 - Gamlebyån sänkningsföretag 1939
 - Vida dikningsföretag 1928
 - Hässelstad dikningsföretag nr 1, 2 och 3 1950

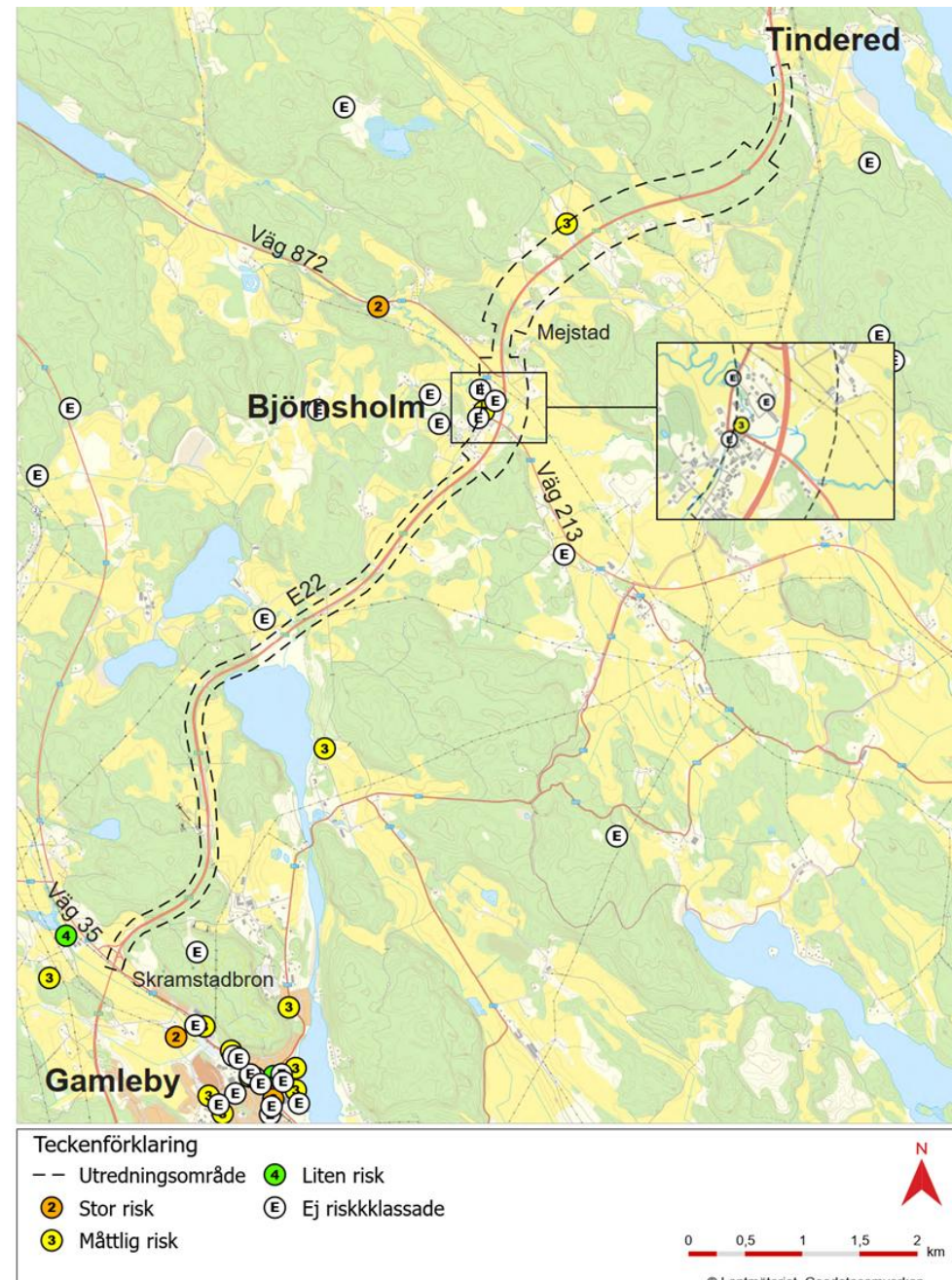
Geologi och geoteknik

- Jordarterna längs sträckan utgörs främst av berg och olika typer av lera
- Varierande jorddjup mellan 0 och 10 meter

Potentiellt förorenad mark

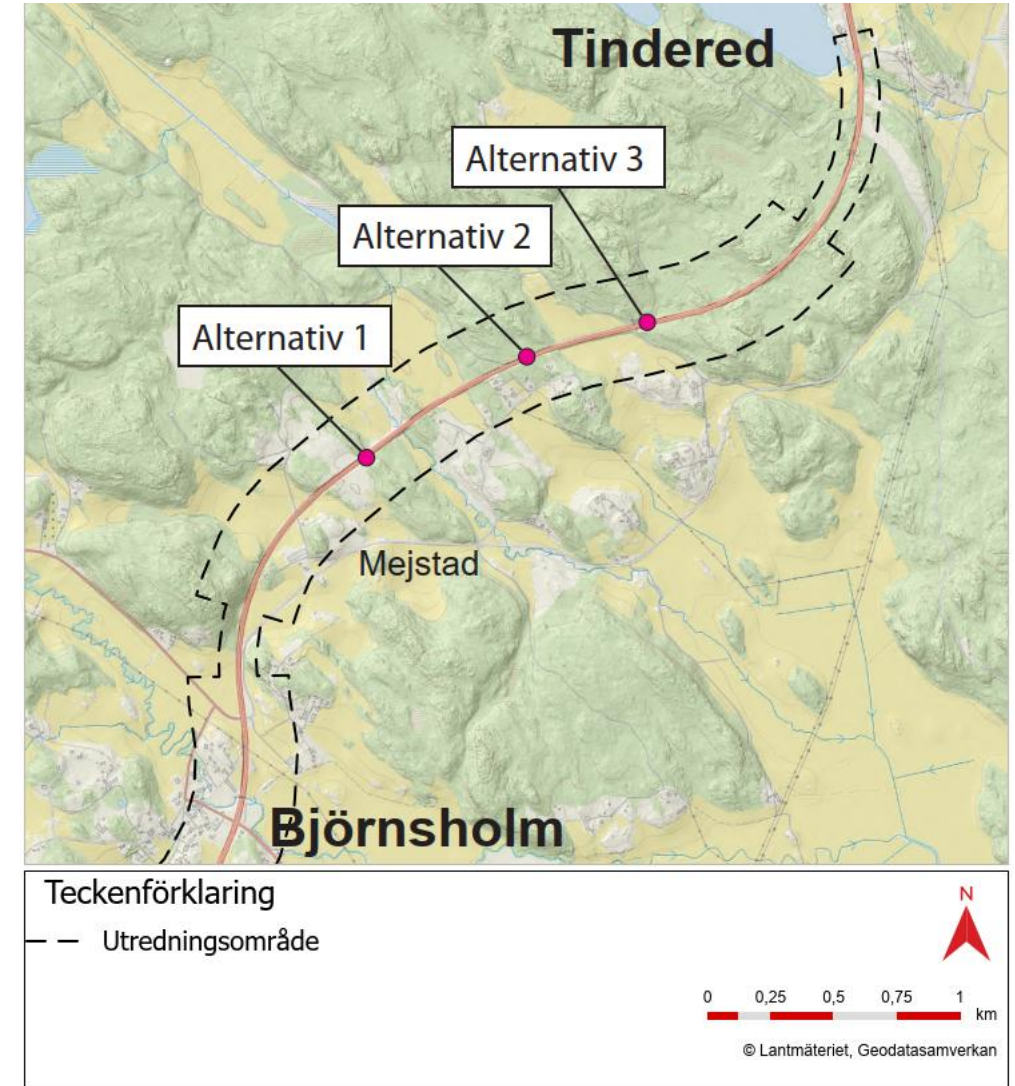
- Utpekade platser med potentiellt förorenad mark
 - Garveri (krombaserat), vid Björnsholm, cirka 160 meter väster om E22 - Riskklass 3
 - Ytbehandling av trä, vid Björnsholm, cirka 60 meter väster om E22 - Icke riskklassat objekt
 - Drivmedelshantering, vid Björnsholm, cirka 200 meter väster om E22 - Icke riskklassat objekt
 - Metallverk, vid Mejstad, cirka 200 meter väster om E22 - Riskklass 3

Planerade åtgärder

Lokalisering - Faunabro

- Möjliga placeringar på sträckan Mejstad – Tindered har utretts
 - För att identifiera lämpliga platser för faunabro längs sträckan har ett antal kriterier utarbetats vilka legat till grund för det vidare arbetet:
 - Topografin runt vägen ska ge terrängstöd för en planskild passage
 - Passagen ska lokaliseras i närheten av där vilt kan förväntas röra sig i landskapet
- Utifrån kriterierna har tre möjliga placeringar för ny faunapassage i plan identifierats.

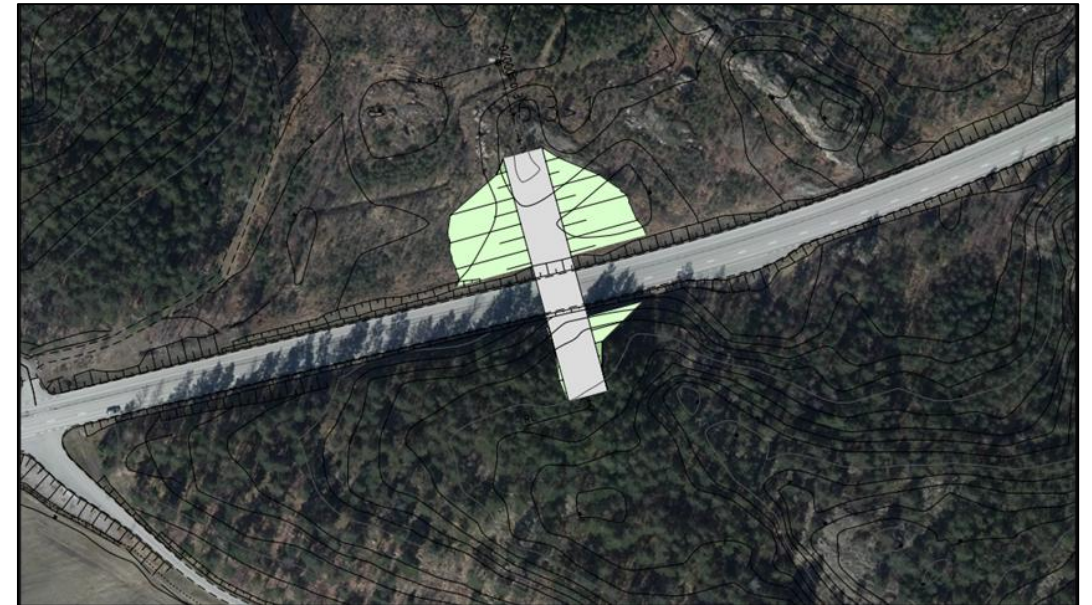

Lokalisering Faunabro – Valt alternativ

- Alternativ 3
 - Ny faunabro föreslås lokaliseras cirka 1,8 km nordöst om Mejstad och cirka 1,2 km sydväst om Tindered i enlighet med alternativ 3. I det aktuella läget finns en stor bergskärning på E22 östra sida och en mindre skärning på vägens västra sida. Detta gör att det finns relativt bra terrängstöd för en faunabro i det aktuella läget. En faunabro kan därför anläggas utan uppbyggnad av större anslutande ramper för djuren.

Motiv till val

Alternativet bedöms vara det lämpligaste ur viltsynpunkt då det sammanfaller med flera av klövviltarternas naturliga rörelsemönster i landskapet, vilket skapar goda förutsättningar för att faunapassagen ska få en hög nyttjandegrad. Det innebär också goda förutsättningar för att anlägga en tillfällig förbifart och därigenom säkerställa en god arbetsmiljö under byggtiden. Vidare bedöms alternativet medföra likvärdiga eller mindre negativa miljökonsekvenser jämfört med övriga studerade alternativ.

Utformning med alternativ 3

Lokalisering Faunabro – Bortvalda alternativ

- Alternativ 1
 - Läget för alternativ 1 är beläget cirka 0,7 km nordöst om Mejstad. I det aktuella finns en relativt stor bergskärning på E22 västra sida och en mindre på vägens östra sida. Detta gör att det finns relativt bra terrängstöd för en faunabro på båda sidorna av vägen. En faunabro kan därför anläggas utan uppbyggnad av större anslutande ramper för djuren.
- Alternativ 2
 - Läget för alternativ 2 är beläget cirka 1,1 km nordöst om Mejstad. I det aktuella läget går E22 i bergskärning, vilket gör att det finns bra terrängstöd för en faunabro på båda sidorna av vägen. En faunabro kan därför anläggas utan uppbyggnad av större anslutande ramper för djuren.

Motiv till bortval

Alternativ 1 och 2 har valts bort eftersom de bedöms vara något mindre lämpliga ur viltsynpunkt samt ha en större negativ påverkan på kända kultur- och naturmiljövärden jämfört med alternativ 3. Vidare bedöms det saknas lämpliga möjligheter att hantera trafiken under byggtiden för alternativ 2. Sammantaget gör detta att alternativ 1 och 2 har bedömts vara sämre lokaliseringar än alternativ 3 och de har därför valts bort.

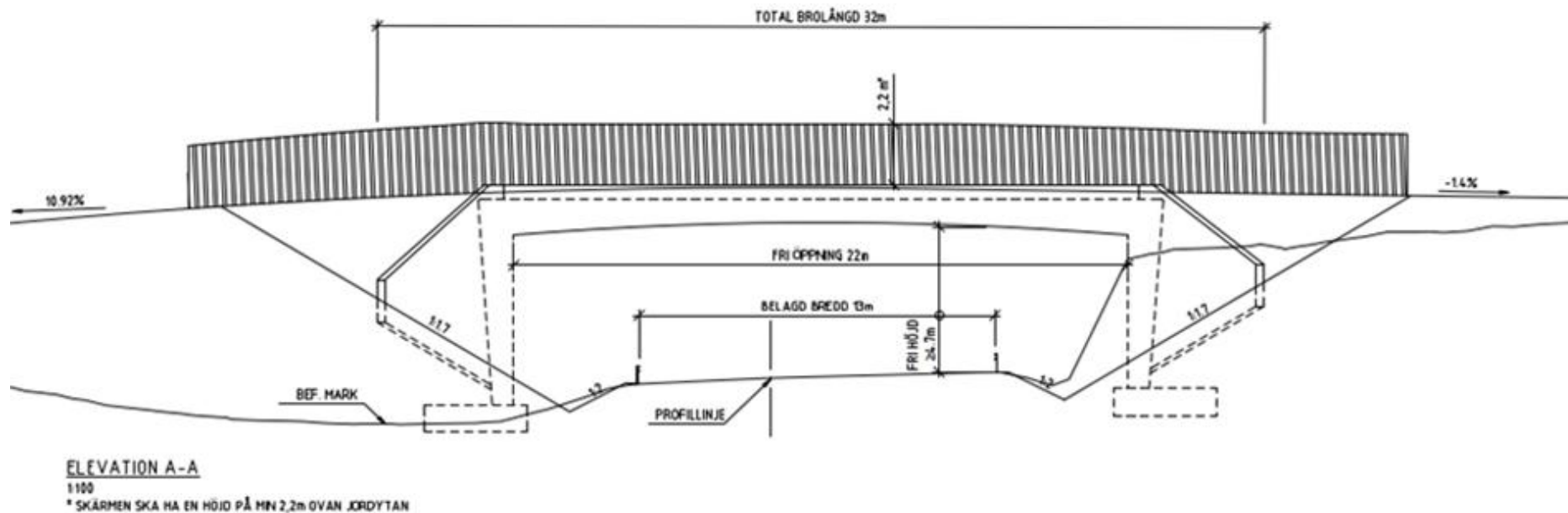
Utformning med alternativ 1

Utformning med alternativ 2

Utformning - Faunabro

- 12-15 meter bred med växtbädd över hela brobredden
- Lägre vegetation och buskar på bron
- 2,2 meter hög faunaskärm

Möjlig utformning av ny faunabro

Korsning i Björnsholm

Planerade åtgärder

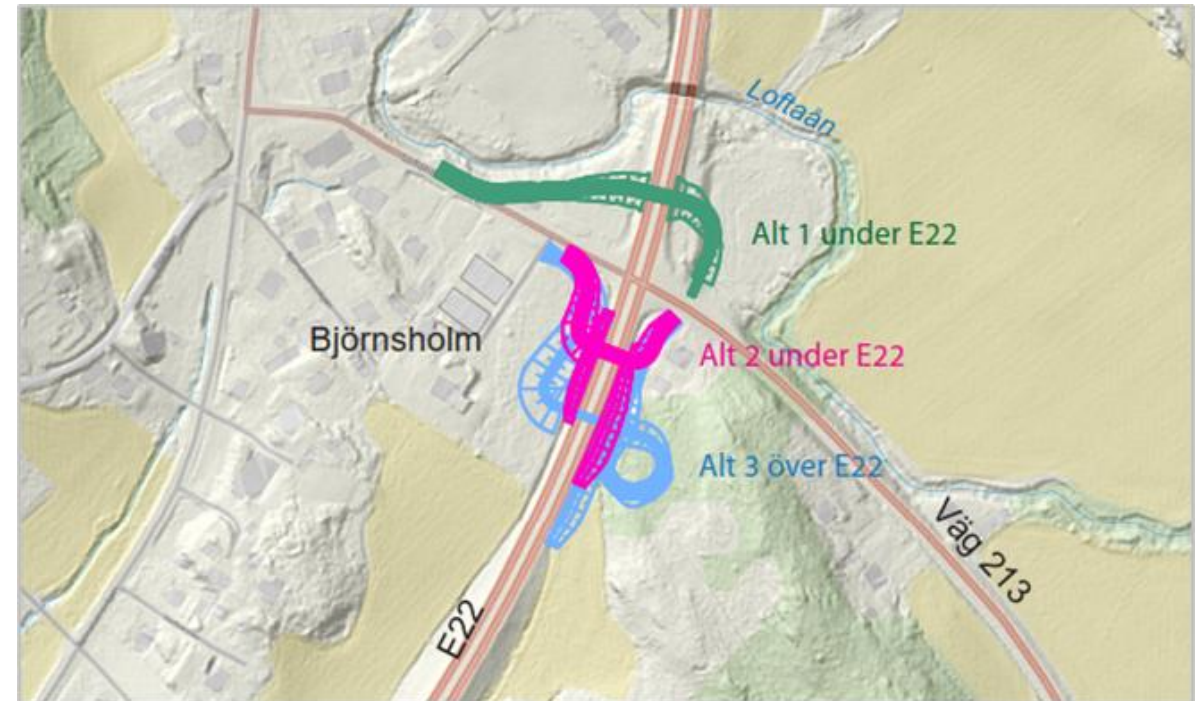
- Stängning av väg 870:s anslutning till E22
- Gång- och cykelpassage av E22
- Flytt av busshållplatser från väg 870 till E22

Möjliga lokaliseringar för en ny planskild gång- och cykelpassage av E22 vid Björnsholm. Totalt har tre möjliga alternativ studerats.

- Alternativ 1 - Gång- och cykelport under E22 norr om korsningen
- Alternativ 2 - Gång- och cykelport under E22 söder om korsningen
- Alternativ 3 - Gång- och cykelbro över E22 söder om korsningen

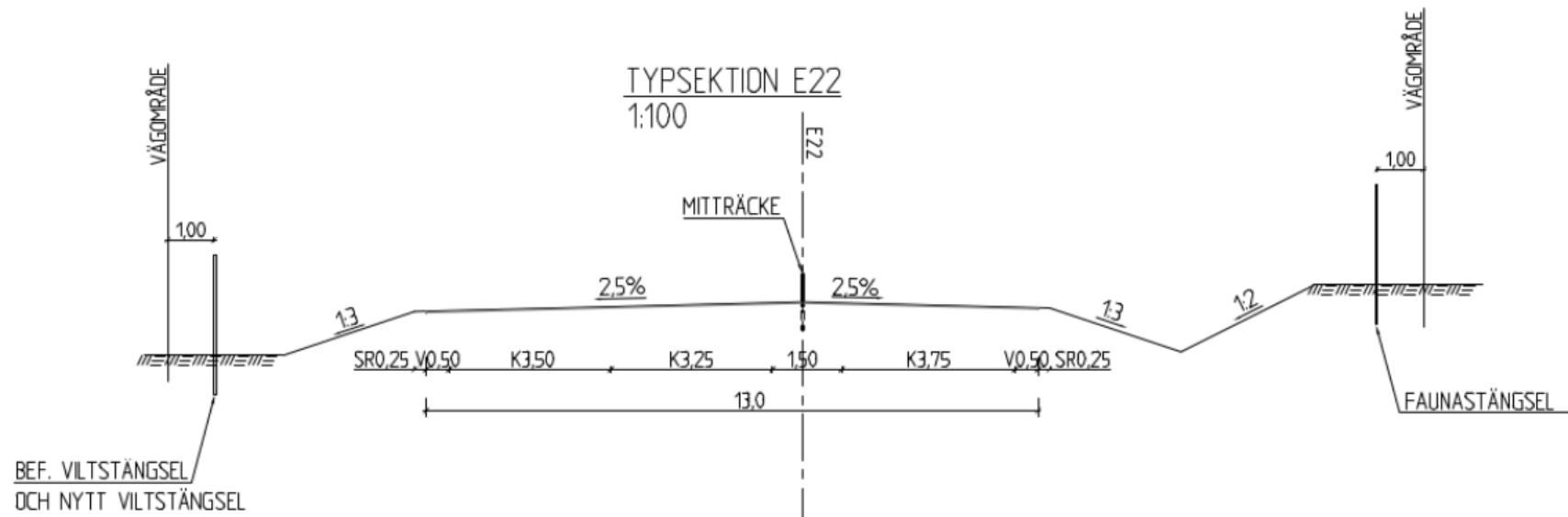
Val av alternativ

Utredningen av vilket alternativ som är lämpligast pågår.

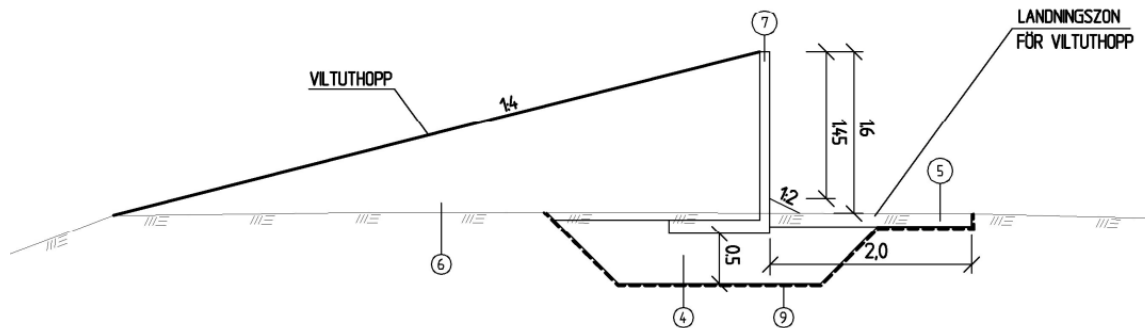
Faunastängsel

- Faunastängsel planeras längs hela E22
 - Indrag, färister eller grindar vid anslutande vägar.
 - Föreslagen placering av faunastängsel och utformning av anslutande vägar framgår av översiktsritningarna.

Viltuthopp

- Viltuthopp placeras där det finns öppningar i stängslet

Exempel på viltuthopp

Indrag, färist och grind

- Input om vart gånggrindar behövs tas emot under samrådet.

Exempel på färist (bildkälla: färisten.se)

Exempel på indrag av faunastängsel

Exempel på grind

Faunapassager för små- och medelstora djur

- Planeras längs djurens naturliga vandringsstråk längs vattendrag
 - Kumlabäcken
 - Tinderedsbäcken
- Utformning av faunapassagen
 - Torrtrumma
 - Ska inte bli vattenfylld
 - Över nivån för medelhögvatten
 - Trumma ska minst ha en diameter på 0,6 m

Exempel på torrtrumma

Effekter & konsekvenser

Samlade effekter och konsekvenser

Faunaåtgärder

- Minskat antal trafikdödade djur
- Förbättrad trafiksäkerhet längs E22 genom minskning av antalet viltolyckor
- Faunastängsel förstärker vägens barriäreffekt och påverkar klövviltets rörelsemönster
- Faunabro och torrtrummor minskar barriäreffekten för vilt
- Sammantaget positiva effekter för klövviltet

Björnsholm

- Ökad trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter genom planskild gång- och cykelpassage
- Förbättrad trafiksäkerhet i korsningspunkten
- Förbättrad framkomlighet för kollektivtrafiken
- Tillgängligheten till Björnsholm för fordonstrafiken försämras när väg 870:s anslutning stängs

Landskap

- Begränsad landskapspåverkan från faunastängsel
- Ny faunabron och eventuell GC-bro vid Björnsholm ger störst visuell påverkan på landskapet

Effekter och konsekvenser

Naturmiljö

- En naturvärdesinventering i fält ska genomföras och utifrån resultatet av denna kommer effekterna och konsekvenserna för naturmiljö att bedömas. Vid behov kommer skyddsåtgärder övervägas för att minska den negativa påverkan.

Kulturmiljö

- I fornlämningsrika områden kommer möjligheterna att anpassa faunastängslet så den negativa påverkan minimeras utredas.

Vatten

- Begränsad påverkan på dagvattnets omfattning
- Viltstängsel utformas så att vattenflöden inte påverkas
- Behov av eventuell grundvattenbortledning ska utredas för nya broar.

Trafikverket bedömer att planerade åtgärder inte medför någon betydande miljöpåverkan.

Tillstånd och dispenser

Vissa åtgärder enligt fastställd vägplan är undantagna från prövning enligt miljöbalken. Detta gäller dispens från strandskydd, generellt biotopskydd och samråd enligt 12 kap. 6 §. Dessa frågor hanteras genom samråd i planeringsprocessen

Naturvärden

- Inventering ska genomföras för att identifiera naturvärden. Bedömning av behov av eventuella prövningar kommer göras utifrån inventeringsresultatet.

Kulturmiljö

- Tillstånd krävs enligt kulturmiljölagen om fornlämningar eller fornlämningsområden berörs

Vatten

- Förlängning av trummor i vattendrag klassas som vattenverksamhet (11 kap. miljöbalken)
- Vidare undersökningar ska göras där det planeras för planskild gång- och cykelpassage respektive faunabro för att utreda behov av grundvattenbortledning i bygg- och driftskede. Bortledning av grundvatten är vattenverksamhet enligt 11 kap miljöbalken.

Markförhandling och fastighetsfrågor

Markförhandlarens roll

- Trafikverkets representant vid markåtkomst- och ersättningsfrågor.
- Berörda markägare m.fl. ska bemötas på ett likabehandlande och rättssäkert sätt.

Förberedande arbeten

- Trafikverket och dess konsulter har rätt till tillträde på fastighet för: mätning och utstakning
 - grundundersökningar, t.ex. arkeologi, geoteknik
 - annan förberedande åtgärd
- Vid dessa arbeten ska
 - skador undvikas, om möjligt
 - träd ej skadas eller fällas, i trädgård, park eller liknande plantering
- Trafikverket meddelar fastighetsägare om åtgärd och beräknad tidpunkt för tillträde.
- Eventuella skador ska ersättas.

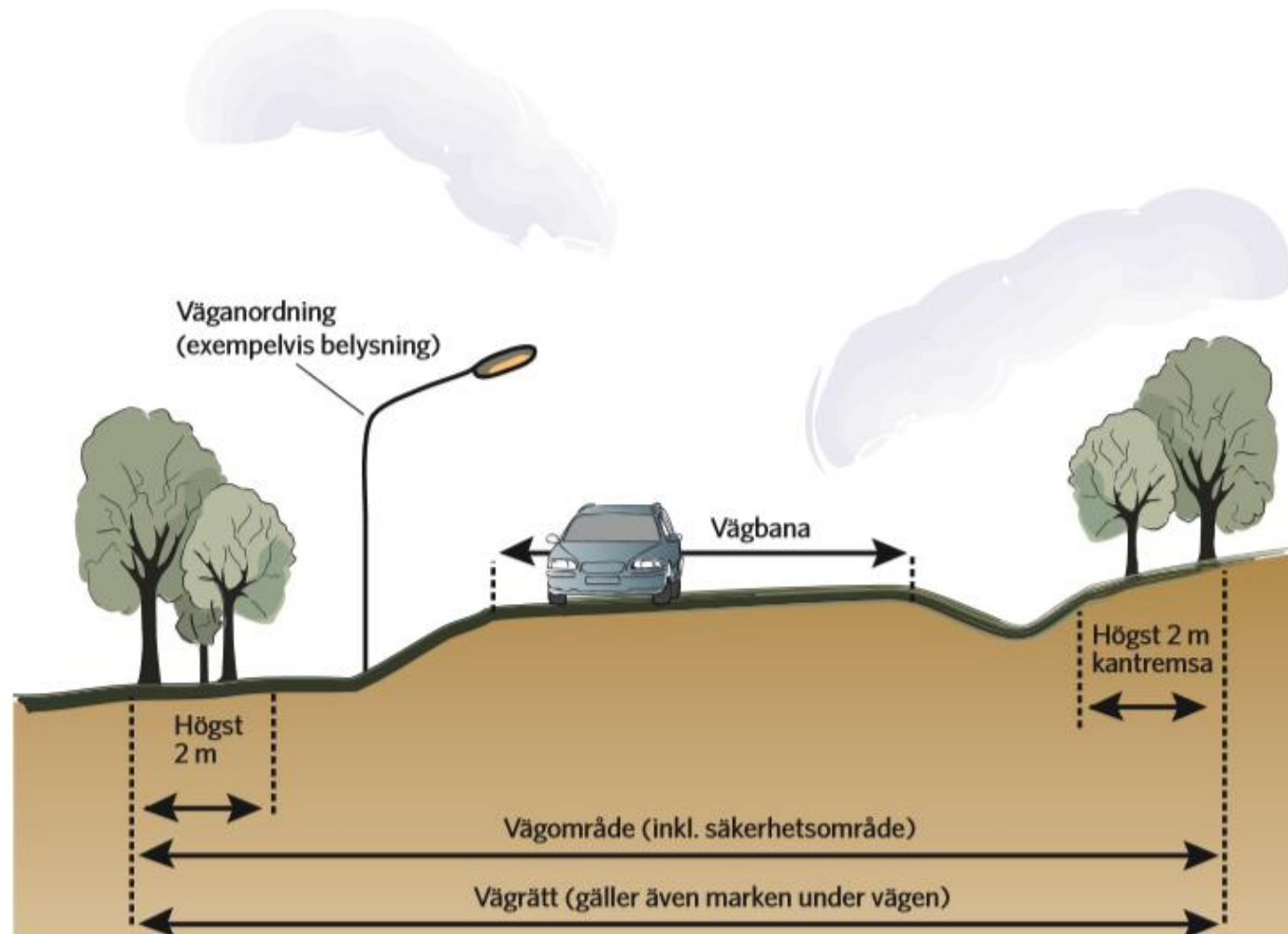

Markåtkomst - vägrätt

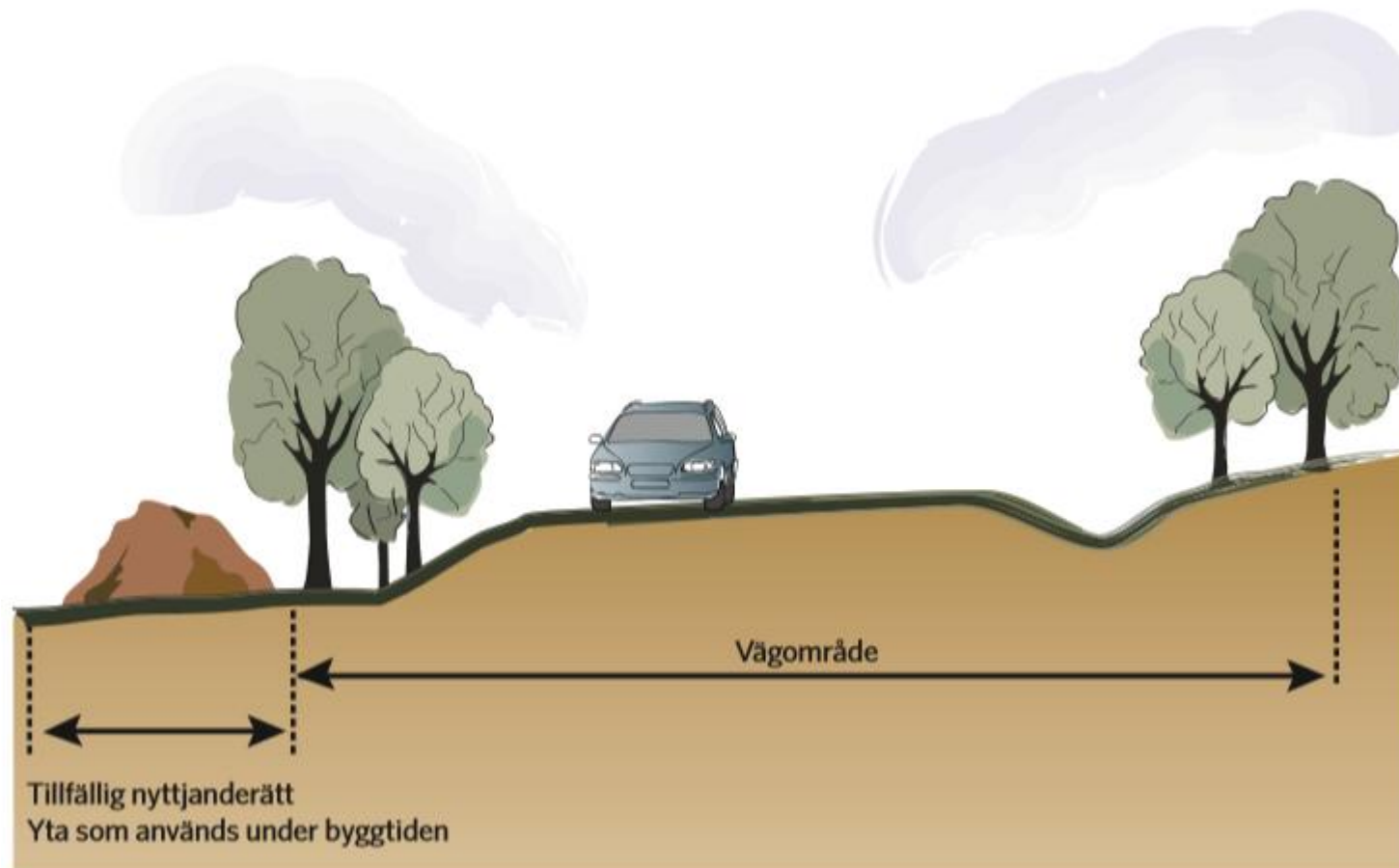
- Vägrätt uppkommer när väghållaren tar i anspråk mark för väg enligt en fastställd vägplan, det vill säga när vägens sträckning över fastigheten blivit utmärkt och vägarbetet påbörjats.
- Vägrätten är en rätt för väghållaren att nyttja den mark som behövs för vägen, samt att ta grus, berg och andra jordmassor inom vägområdet.
- Ingen förändring av fastighetsgränser.
- Vägrätten upphör när vägen dras in.

Utrymme som behövs för väg

Tillfällig nyttjanderätt – mark under byggtiden

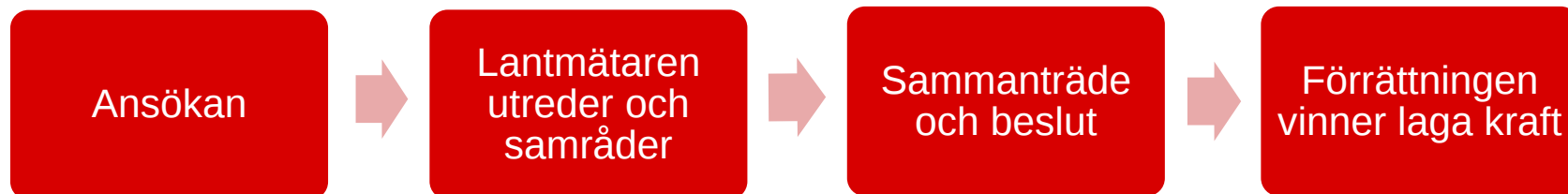
Olika typer av vägar

- Allmän väg
 - väg där stat eller kommun är väghållare
- Enskild väg
 - väg som inte är allmän väg. Väghållarna som har ansvar för de enskilda vägarna kan vara enskilda markägare eller organisationer.

Enskilda vägar

- Vid byggande av ny allmän väg eller ombyggnad av en befintlig väg kan även enskilda vägar påverkas.
- Beslut om de förändring av enskilda vägar som används av flera fastigheter hanteras av lantmäterimyndigheten.
- När en väg dras in från allmänt underhåll men behövs för enskild väg kan Trafikverket ansöka om lantmateriförrättning för att ordna det framtida underhållsansvaret

Enskilda vägar - utfarter

- Enskilda vägars anslutning till den allmänna vägen påverkas genom att de
 - stängs (kan följa av ett anslutningsbeslut i nytt läge)
 - ändras
- Beslutet tas av väghållningsmyndigheten, oftast efter det att vägplanen har vunnit laga kraft.
- Lantmäteriförrättning kan även här bli aktuellt.

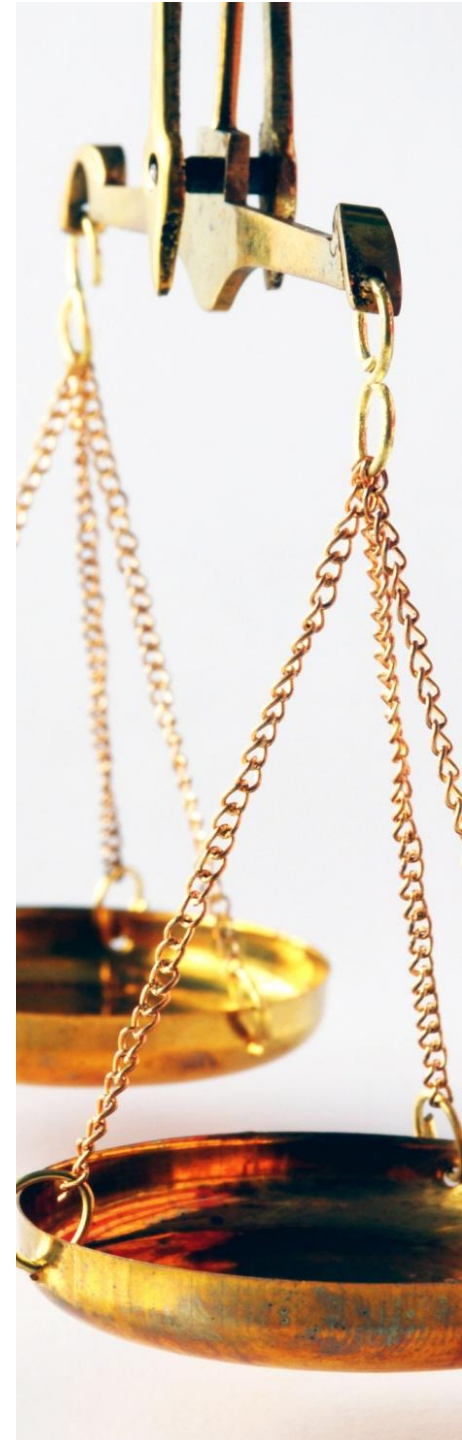

Besiktningar och gränsmarkeringar

- Byggnader och anläggningar besiktigas före byggstart om risk finns för skador.
- Befintliga gränsmarkeringar som riskerar att skadas mäts in före byggstart. Efter att bygget har färdigställts återutsätts skadade/förlorade markeringar av lantmäterimyndigheten.

Ersättning

- Rättssäkerhet = Lika inför lagen. Lika fall behandlas lika.
- Värdering av ersättning utgår från vedertagna normer och metoder.

Ersättning

- Vem kan få ersättning?
 - fastighetsägare
 - servitutshavare
 - nyttjanderättshavare, t.ex. jordbruksarrendatorer
- Vad ersätts?
 - markintrånget, dvs. minskningen av fastighetens marknadsvärde, påslag om 25 % på vissa utpekade delar
 - annan skada
 - uppräkningsindex och ränta
- Inlösen av fastighet
 - synnerligt men för fastigheten eller del därav

Reglering av intrång

- Trafikverket meddelar genom brev vilket datum marken kommer att tas i anspråk för vägutbyggnad.
- Intrånget regleras i allmänhet när vägen är färdigbyggd.
- Ersättningsbeloppet räknas upp med index och ränta från den dag marken togs i anspråk.

Ersättning

- Ersättningen hanteras inte vid fastställelse av planen.
- Om Trafikverket och berörda inte kommer överens om ersättningen kan frågan prövas av mark- och miljödomstolen.

Under byggtiden

- Vanligen förekommande störningar:
 - transporter och trafikomläggningar
 - buller
 - vibrationer
 - luftföroreningar (damm, avgaser)
 - tillfällig grundvattenpåverkan

Vid skador/störningar, kontakta Trafikverket

Ytterligare information

- Film "Väg och järnväg på min mark": [Väg eller järnväg på min mark - hur får jag ersättning? | Trafikverket - YouTube](#)
- Broschyrer om ny väg och järnväg, hur kan du påverka och få ersättning för mark:
[Väg eller järnväg på min mark : hur får jag ersättning?](#)

Synpunkter

Välkommen med synpunkter och frågor **senast 10/9**

Brev: Trafikverket, ärendemottagning
Investering
Box 810
781 28 Borlänge

Mejl: trafikverket@trafikverket.se

ange TRV 2025/135531

Magnus Karlsson
Projektledare, Trafikverket
magnus.s.karlsson@trafikverket.se

David Kjellgren
Markförhandlare, Trafikverket
david.kjellgren@trafikverket.se

TRAFIKVERKET